

కవి పరిచయం

పేరు : పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు.

విద్యార్థి : MA.BEd

MA. Economics,

MA, POLITICAL SCIENCE,

MA, ENGLISH

వృత్తి : సెకండరీ గ్రేడ్

ఉపాధ్యాయులు

మండల పఠాఫ్టీ ప్రాథమిక పాఠశాల,

చుక్కాబాబు వర్లి, వరాల (మం)

ఫోన్ : 9491776837,

7989784117

ప్రత్యుత్తి : పథన, పద్మ కవిత్వం,

ముద్రితములు : 1. దేశమేగతిన బాగుపడునోయ్ (2016)

2. సమాజపు సమాధి (2017)

3. ఎందుకంటే? మేం..... మనుషులం (2018)

4. పత్రిపాటి శతక రత్నావళి (2019)

కలం పేరు : పత్రిపాటి

జన్మస్థలం : కుక్కలవర్లి, డాముల చెరువు, పాకాల (మం), చిత్తురు జిల్లా.

జననం : 19-11-1968.

తల్లితండ్రులు : పత్రిపాటి రామచంద్ర నాయుడు, పత్రిపాటి పద్మావతమ్మ

సహారద్దు చాలిసే : పత్రిపాటి అరుణ,

ప్రముఖ : పత్రిపాటి ప్రముఖులు.

ముద్రణ : ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్, తిరువతి.

మొదటి ముద్రణ : 2020

కాపీలు : 2000

పెద్దల ధర : రూ.20/-

తెలుగు భాషాద్వాను నతకం

ఎందరాం భాషాద్వాను కపులు - అందలకీ వందనాలు

కవి : పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు

అంకిత

మా పెదనాన్న మరియు మా పెద్దమ్మ
శ్రీమతి & శ్రీ పత్రిపాటి శాంతమ్మ
వెంకట్రామా నాయుడు గాలికి
 తెలుగు భాషాధ్వమ శతకం అంకితమిస్తున్నాను

ఆ.వే:

పెద్ద మనసుకళ్లి పెదనాన్న వెంకట
రామనాయ్య గారు రాజు మాకు,
శాంతమూర్తియైన శాంతమ్మ పెద్దమ్మ
వృధిలోకి తెచ్చి దిద్దినారు.

ప్రచురణ క్రూలు

ఆ.వే:

చెట్లు నాటవలెర చెలిమి తోడుగ జేసి,
 సాయ పడగవలెర సమ్మతించి,
 నాటినట్టీ చెట్లు నానాటికి పెరిగి!
 గాలి వాననిచ్చ ఘనము గాను.

శ్రీ వీరం వెంకటరమణ గారు,
శ్రీమాతి వీరం రాధికా కిరణ్ గారు

ఆకలైనగాని ఆపదలోనున్న
 మంచిజీయనెంచి మనుజులకును,
 అట్టివారి గనిన గట్టిమేలును జేయ!
 సాహసింతు రేని సంతసముగ.

ఉపాధ్యాయులు, కవి, రచయిత అయినటువంటి పత్రిపాటి రమేష్
 నాయుడు గారు మాకు పరిచయం అయినది కొద్దికాలం లోనే మాకు అత్యంత
 ఆప్తులు అయినారు రమేష్ నాయుడు గారు సరస్వతి పుత్రులు లక్ష్మీ అందర్నీ
 పరిస్థంది కానీ సరస్వతి పరించాలంటే కారణజన్మలై ఉండాలి.

ప్రతి దైనందిన సామాజిక సమస్యలపైనా, ప్రకృతిపరమైన విషయాలపైన
 బాధ్యతాయుతంగా తన కవితలతో పద్మాలతో అక్షరాలను ఆయుధాలుగా మార్చి
 స్వందిస్తుంటారు.

తెలుగు భాష ప్రాముఖ్యత తగిపోతుందే మోనని భయం లేదు రమేష్
 నాయుడు గారి లాంటి వాళ్లు తమ పద్మాలతో, కవితలతో, సాహిత్యంతో తెలుగు
 భాష ప్రాముఖ్యతను విలువను పెంచుతూనే ఉంటారు. మాతృభాషకు వెలుగులు
 నింపుతూ ఉంటారు.

ఉపాధ్యాయుడుగా కవిగా, రచయితగా ప్రకృతి ప్రేమికుడిగా, సామాజిక
 సేవకుడిగా ఉస్తుటువంటి రమేష్ నాయుడు గారు ఇంకా ఎన్నో రచనల ద్వారా
 సమాజానికి, తెలుగు భాషకి సేవ చేయాలని కోరుకుంటున్నాము. రమేష్ నాయుడు
 గారితో పరిచయం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను.

పీరం రాధికా కిరణ్....

ముంసుమాట

శ్రీమతి గల్లా అరుణ కుమారి
మాట్లాడు మంత్రివర్యులు
ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం.

టైం మేనెజ్మెంట్ స్కూల్ కి వెళ్లే..వారు మొట్టమొదట
మనకు నేర్చించే హాలిక సూటిం ఒక్కటే, అది మొదటి నుండి ఎక్కడ పెట్టవలసిన
వస్తువులు అక్కడే ఉండడం నేర్చుకోవాలని, ఉదాహరణకు ఇంటి తాళాలను ఒకే ప్రదేశం
లో పెట్టడం వల్ల వాటిని సులభంగా గుర్తించవచ్చు. ఇంటికి తాళం ఎంత ముఖ్యమో...
తాళానికి చెవి కూడా అంతే ముఖ్యం. అదేవిధంగా సంస్కృతి సాంప్రదాయాలు
కొనసాగడానికి భాష ఎంత ముఖ్యమో... భాష బ్రతికి ఉండడం కూడా అంతే ముఖ్యం.
భాష బ్రతికి ఉండాలంటే రచయితలు ఉండాలి. రచయితలు తమ రచనలు
కొనసాగించాలంటే... పారకులు ఖచ్చితంగా ఉండి తీరాలి.

అలాగే తెలుగు భాష గురించి ఈ శతక రచయిత చాలా చక్కగా చెప్పారు.
వీరు ప్రాసిన ఈ పద్య కావ్యం చూస్తుంటే ఎవరికైనా అర్థం అవుతుంది. ఈ కవి ఎంత
అందోళన చెందుతూ ఈ పద్యాలు ప్రాసారో... అని. ఇవన్నీ నిజంగా అష్టరసత్యాలు. ఒక
చిన్న వస్తువు కనిపించకపోతేనే మనం ఎంతో అందోళన చెందుతాము. అలాగే మన
మాతృభాష అనేది చిన్న వస్తువేమీ కాదు. వస్తువు పోగాట్టుకుంటే ఎక్కడోచోట దొరుకుతుంది.
మరి భాషను పోగాట్టుకుంటే.... మరి దాని కొరకు ఎన్ని శతాబ్దాల వెనకకు వెళ్లి
వెతకాలి..?

సురభి నాటకాలు సుమధుర గానాలు
వెతలు తీర్చు కథలు వేనవేలు
భాష వెలిగి నిచట బాధ్యత నేర్చుతూ...
నిజంగానే మన భాష మనకు లేకుంటే... మన పిల్లలకు, వారి పిల్లలకు, తర
తరాలకు మన సంస్కృతి మన సంప్రదాయాలు ఎలా తెలుస్తాయి...? అలాగే మన
పూర్వీకులు రచించిన గ్రంథాలు ముఖ్యంగా భారత, భాగవత, రామాయణం మొదలగు
వాటిలో ఈనాటికి చెక్కుచేదరకుండా ఎప్పటికప్పుడు నిత్యనూతనంగా ఉండేటువంటి
నీతి, నియమాలు, అనుబంధాలు మనకు కనిపిస్తాయి.

ఊరగాయ పోయే ఉండ్రాళ్ళు పోయగా
పాలతాళికలు పాలబువ్వ
పాయసంబు పోయె పద సంపదెల్లనూ...

కవి ఎంత చక్కగా ఉదహరించారు. భావు భవిష్యత్తు ఎలా ఉండబోతుందో....చక్కగా చెప్పారు.

నిజమే... ఇప్పటికే పిజ్జాలు, బర్దర్లు, మన జీవన ప్రవంతి లోకి వచ్చేశాయి. మరి ఇలాంటి మధురమైన, ఆరోగ్యకరమైన వంటలు దూరమైపోతాయి. ఇప్పటికే మన చిన్ననాట మనం తిన్నటువంటి మధురమైన వంటలన్నీ...కనుమర్కు పోయాయి. మన సంస్కృతిలో మన కుటుంబం అనేది ఒక పెద్దవరం కుటుంబాలకు కుటుంబాలు తరతరాలుగా ఒక ఇంటికి ఒక సాంప్రదాయానికి పరిమితమవుతూ ఎంతో మనశ్శాంతిగా బ్రతుకుతూ ఉంటారు. అమ్మానాన్న, అప్పు, తాత, అక్క, చెల్లి, అన్న, తమ్ముదు ఇలాగా విడదీయలేని అనుబంధాలతో పెనవేసుకుని బ్రతుకుతూ ఉంటారు. అమ్మా నాన్నను వృద్ధాశ్రమంలో పెట్టి పాదర్సు డే, మదర్సు డే అని ఏడాదికి ఒకసారి వెళ్లి, ఒక గంట సేపు కూర్చొని తీసుకెళ్లిన వస్తువులు అందరికీ పంచుతారు. మరి అలాంటి పరిస్థితికి మనం వెళ్ళగలమా...?

అందుకు... ఈ రచయిత ఇలా ప్రాశారు.

అమ్మా లేక బిడ్డ అవనిలో బ్రతుకునా,
తిండిలేక నరులు తిరుగుపెట్టు,
జానపదులు లేక జాతి వెలుగుపెట్టు!

మన గంగిరెద్దలు, సంక్రాంతి పండుగలప్పుడు నెత్తిన పాత్రను ఉంచుకుని, రెండు చేతులతో చెక్కుభజనలు వేస్తూ, వీధుల వెంట తిరిగే హరిదాసులు, వరిచేలలో జానపద పాటలు పాడే కూలీలు ఇవన్నీ ఏమైపోయాయి. మనం ఎంతో సాంప్రదాయంగా జరుపుకునే పండుగలు మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలన్నీ... మరచిపో వలసిందే నా...!
ఇవన్నీ జారవిదుచుకుంటే... మళ్ళీ వెతికి మనం వెనక్కి తెచ్చుకో గలమా..!

పత్తిపొటి రమేష్ కలం నుండి జాలువారిన ప్రతి అక్షరము ఆలోచింపదగ్గదే...
చదివిన వారంతా, ఒకింత మనసును వెనక్కు పోనిచ్చి ఆలోచిస్తే అందరికీ మంచిది.
అలాగే ఈ రచయితకు మంచి భవిష్యత్తు ఉన్నది. వీరు ఇలాగే సమాజానికి పనికి వచ్చే రచనలు మరిన్ని చేయాలని ఆశిస్తా....

మీ శ్రేయోభిలాషి

గల్లూ అచుణకుమారి

భాషాద్వమ కరింపిక ఈ "తెలుగు" భాషాద్వమ శతకం

శ్రీ పాటుల్లారి హరికృష్ణ

పూర్వ అధ్యక్షులు, జానపద అకాడమీ
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, అనంతపురము

93 94 93 94 93

ప్రాణ్యత్తు బరవదిలో - ఆంగ్ భాష మొజలో.. తెలుగు యువత కొట్టుకు పోతున్నపుడు.. తమిదైన స్థానం, ప్రసానం పోగాట్లుకుంటున్నప్పుడు... తల్లిభాపలోని తెలుగు శక్తిని, తెలుగు యుక్తిని, మాతృభాష మనోశక్తిని, జ్ఞాపకశక్తిని తెలియజేసేలా అలఱి అలఱి పదాలతో ఆటవెలది ఘందస్సులో తెలుగు భాషాద్వమం చేస్తున్నారు "పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు"

పత్రిపాటి గారు స్వతపోగా ఉపాధ్యాయులు కనుక తెలుగు భాషాటై అభిమానం, సాహిత్యంపై మమకారం, సంఘం పట్ల బాధ్యత కలిగిన కవి. సదాచారం పట్ల మక్కువ కళిన వ్యక్తిగా , జాతి అంతర్గత పరాలను ఒడిసిపట్టి, భాషా రహస్యం తెలిసినవాడైన కవిగా పద్మాన్మి పృథ్వీంగా, మక్కులం మణి కిరీటంగా తన పద్య ప్రసానంలో విశిష్టత చాటుకున్నాడు. భావితరాలకు పద్య ప్రసూనాలను పరిమళింపజేసేదే "తెలుగు భాషాద్వమ శతకం".

తెలుగు దూరమైన తెలుగు జాతెకడ్డా...? మాతృభాష లేక మనగల్లబెట్టరా..? నమ్మిలోకు రయ్యా..!అంటూ...

తెలుగు భాష ప్రమాదంలో పడినా - తెలుగు జాతి ప్రమాదంలో పడినట్టేని స్పష్టంగా తెలియజేసారు. తెలుగు భాష మీద నిర్మక్య ఖావనను ఏర్పరచుకున్న ప్రతి ఒక్కరికి "వీరా - తెలుగువీరా కాపాడుకోవాలిరా "అంటూ పొచ్చరికలు పంపుతున్నారు కవి. నూట పదకొండు (111) పద్యాలతో "తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర"మక్కుటంతో తెలుగు భాషాద్వమకారులకు కరవాలంలా రూపొందించారు. ఈ కృతిలోని పద్య మాభరాణ్మి, కవి సహృదయ భాష రసాన్మాదనను ప్రతిబక్క పారకుడు తప్పక చవిచూడాలి.

**"ఆంగ్ మాధ్యమంబు అవకాశవాదమే
మాతృ భాషమైన మమత పెంచు
భావ స్నేహ మాతృభాషతో సాధ్యమే.,"(4)**

ఒక వ్యక్తి అభివృద్ధిలో కావచ్చ, సమాజ అభివృద్ధిలో కావచ్చ ఆ భాష యొక్క భావాన్ని స్నేహంగా ప్రకటించినప్పుడే అభివృద్ధి సాధ్యమపుతుందని స్పష్టం చేశారు. భావ స్నేహ కేవలం మాతృభాషతోనే సాధ్యమని ఆటవెలది ఘందస్సులో చాలా భావుకతతో చెప్పిన తీరు అభినందించదగినది, ఆహ్వానించదగినది.

**"ఆంధ్ర దేశమందు అంధకారము చేరే
ఆంగ్ మాధ్యమంబు అమలుజేయ
తెలుగు తరిమి కొట్టు తెగింపు నీకేల" (6)**

ఆంగ్ మాధ్యమాన్ని అమలుజేయడం ద్వారా జీవితంలో ఆంధకారం అలుముకోబోతుందని,

మాతృభాషను చంపే ఆ తెగింపు నీకెందుకని ఆ అధికారం నీకెవరిచ్చారని సూటిగా ప్రశ్నిస్తా ...జట్టి అంధకారాన్ని తరమవలసిన బాధ్యత తెలుగువారిపైన ఖచ్చితంగా ఉండని విలువునిస్తున్నారు. నాటి తెలుగు వెలుగులను గుర్తుచేసుకుంటూ, అన్నమయ్య గొంతులో అలరారిన తెలుగు కీర్తనల పట్టాభిషేకాన్ని, కృష్ణదేవరాయల భాషా ప్రోత్సాహపోన్ని, సి.పి. బ్రోన్ భాషాభిపృథివీ కృజిని త్లాఫీస్తా, నేటి పాలకులు తెలుగువెలుగులను విరబాయించాల్సిన ఆవశ్యకతను మన కవి ఇలా తెలుపుతున్నారు.

“అన్నమయ్యాడు ఆదరించిన భాష

కృష్ణ దేవరాయ తృప్తిభాష,

బ్రోమగారి కిష్ట మైనట్టి భాషరా!”(10)

“ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద తణ్ణీ” అని పరదేశీయులు తెలుగును మెచ్చుకొన్నప్పటికీ స్వపాలకుల చేతిలో తెలుగుకు గడ్డకాలం వచ్చినందుకు కవి వెలిబుచ్చుతున్న ఆవేదన భాషాభిమానులందరినీ ఆలోచనలో ముంచేస్తుంది. తెలుగు భాష యొక్క గొప్పతనాన్ని, తెలుగు భాష వైభవాన్ని చెబుతూ అలాంటి భాష నేడు ఎండుకు గడ్డిపోచగా తయారయిందని అనహాన్ని, బాధను వ్యక్తికరిస్తా కవి ఏమంటున్నారో చూడండి. ఇక్కడ భాషపైన కవికి ఎంత మక్కప, మమకారం ఉండో ఆర్థమవుతుంది..

“పద్మమైనగాని గడ్పుమైనను గాని

హృద్యమై చెలగును హృదయమందు

అట్టి భాష నేడు గడ్డిపోచయేరా”(20)

అజంతా భాషగా అలరారుతూ, తెలుగు భాషలోని పద్మాలు తేనె కన్నా మరురమైనవని, చక్కడ కంటే తీయనైనదని, అవి ప్రజల నాలుకల యందు నిత్యం నాట్యమాదుతున్నారుని అలాంటి సుస్వరాల భాష తెలుగు భాష అని గుర్తు చేస్తా, శతాబ్దాల నుంచి అనేక నియమాలు పాటిస్తా పద్మాలలో నీతిని అందంగా చొప్పించి తెలుగు భాష రదదిశలా వ్యాప్తి చెందిందని కవి గర్భస్తున్నారు.

“తెలుగు భాష యందు తీయని పద్మాలు

నాట్యమాడె జనుల నాల్మయందు

నీతి పద్మ సార నియమంబ పాటించి”(84)

తెలుగు జాతి ఆప్యాయతకు, ఆట్టియతలకే కాదు, రుచికరమైన వంటకాలకు, రసరమ్యమైన కళలకు ప్రసిద్ధి. అలాంటి తెలుగు నేల తన ఆత్మ గౌరవాన్ని నిలదొక్కుకొనడానికి ఎన్ని పోరులైనా సల్వాతుందని అట్టి మనత తెలుగు వారిదని చెపుకనే చెబుతుంది ఈ పద్మం

“తెలుగు సీరభాలు తెలుగు వంటకములు

పోరు తెలుగు గడ్డ పోతుగడ్డ

అట్టి సంపదెల్ల ఆంధ్రుల సామురూ” (34)

సకల కళలకు మన భారతదేశం పెట్టింది పేరు. మరి అలాంటి ప్రాచీనకళలు అంతరించ కూడదు అని కళలు లేకపోతే సంస్కృతి అనేదిలేదు ...భాషలేక పోతే మనుగడ లేదు...అంటూ సంస్కృతికి, కళలు, భాష రెండు కళ్ళలాంటివిని వీరిభావన. ఇలాంటి భావనను వెలిబుచ్చిన వీరి అంతరంగం మరియు చెప్పిన విధానం వీరి కళాత్మకతను తెలుపుతుంది. పత్రిపాటి గారు స్వతపోగా కళాహృదయులు కావడంతో ప్రతి పద్మాన్ని హృద్యంగా మలిచారు. ఆయన మనల్ని తన పద్మాలతో ఆకర్షించారు.

“కళలు లేనిచోట కళతప్పు సంస్కృతి
భాష లేని చోట బ్రతుకు బండి
అగిపోక ముందు వేగమే మేల్చొని(56)

పసిబిడ్డకు తల్లి యేవిధంగా ఆధారమో ,నరులకు ఆహారం ఎంత అవసరమో ,జాతికి కూడా జానపదులు అంతే అవసరం అంటూ పలై జీవన సౌందర్యాన్ని ప్రతిభింబిస్తూ... దేశానికి,జాతికి పల్లెలు పట్టుకొమ్ములని మరోమారు వీరి పద్యం ద్వారా వినిపించారు.

“అమ్మలేక బిడ్డ అవనిలో బ్రతుకునా
తిండిలేక నరులు తిరుగుతెట్టు?
జానపదులు లేక జాతివెలుగుతెట్టు”(63)

తెలుగు వారికే సాంతమైన ప్రక్రియ అవధానప్రక్రియ. అటువంటి అవధానం ద్వారా తెలుగు భాష మకుటాయమానంగా వెలిగింది.తెలుగు భాషలో విద్య ఎంత నుండరమో.. అలాంటి పద్యాలతో సాగే అవధాన ప్రక్రియకూడా అంతే సుందరమైనది అనడంలో ఆతిశయోక్తి లేదు. అప్పెవధానం, శతావధానం, సహస్రావధాన పేర్లతో ఎంతో చక్కగా సాగుతూ పద్యచౌరభాన్ని వెదజల్లుతూ ప్రపంచ ప్రజల్ని ఆకర్షిస్తోంది అలాగే ఏకాగ్రత ధారణ. గ్ర్యాన ఈ అవధాన ప్రక్రియ శ్రేతలను ఆశ్చర్యచక్కితులను చేస్తుంది. ఇలాంటి ప్రక్రియ ఏభాషలో మనకు కనిపించక, మన తెలుగుభాషలో మాత్రమే కనిపిస్తుంది. కనుక ఇది మన తెలుగు వారి సాత్తు అని సగర్వంగా ఈ పద్యంలో తెలిపారు.

“అందమైనదోయి అవధాన ప్రక్రియ
వేరు భాషలందు వీలు కాదు !
మనకి సాంతమైన మంచి సృజనయిది!”(83)

ఇలా ప్రతి పద్యాన్ని తెలుగు తల్లి పాదాలకు అర్పిస్తూ, భాషను నిలపుకోవాలిన అవసరాన్ని మనకండరికి తెలియజేస్తున్నాడు కవి పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు. వీరి పద్యధార నిరాఘాటంగా కొనసాగుతుంది. వస్తువు ఎంపికలోనూ, విషయ పరిశీలనలోనూ, కవి తీసుకున్న జాగ్రత్తలు గమనిస్తే కవికి సమాజం మీదున్న లోతైన అవగాహన మనకు అవగతమవుతుంది.

మన శరీరం కోసం ఎంత శ్రమిస్తామో, భాష కోసం కూడా అంతే శ్రమించాలి. అలాసాగే ఈ శతకంలోని పద్యాలు. చక్కని భావ విశ్లేషణతో సమాజ శ్రేయస్సును కాంచ్చించే విధంగా తీర్చిదిద్దబడ్డాయి. ఇంత మంచి శతకాన్ని మన తెలుగు శతక ప్రపంచంలోకి ఆహ్వానిధ్యాం. వీరి అభ్యుదయ పరంపరాభీష్టదిని కొనసాగిస్తారని ఆశిస్తూ, అభినందనలందిద్దాం...

విశిష్టమైన అంశాలను తీసుకుని అందమైన మణి మకుటం తో అందించిన పద్యాలపోరాలు మన తెలుగు తల్లి మెడలో అలంకరిస్తున్న పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడిని మనస్సార్థిగా అభినందిస్తున్నాను..

సందర్భచిత శతకం

శ్రీ విఠపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం

శాసనమండలి సభ్యులు, PDF ఫోర్మ లీడర్

తెలుగు సాహిత్యంలో శతకాలు సమకాలీన సమస్యల్ని తీవ్రంగా స్పృశిస్తాయి. చాలాచోట్ల వ్యంగ్యంగా, ఉపదేశాత్మకంగా అవి కనిపించినా వాటిలో విమర్శ ఎక్కువ. ఆ విమర్శలో నీతి, పొచ్చరికలు ఎక్కువ. ఒక్కసారి కాలం మారడం తో ఈ శతకాలకు కూడా కాలం చెల్లుతుంది కానీ... ఆ నాటి పరిస్థితుల్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇవి బహు చక్కగా పనికాస్తాయి. భారతీయ చరిత్రకు కావలసిన చాలా ఆధారాలు కూడా వీటిలో లభ్యమవుతాయి. అందువల్ల శతకాలకు చాలా చారిత్రక, సాంస్కృతిక ప్రాధాన్యం ఉంది.

ఒక ప్రక్రియగా కూడా శతకం తెలుగుకు ప్రత్యేకం. ముక్కకాలు రూపంలో సంస్కరణలో, హిందీలో పద్యాలు (దేనికవిగా) చలామణి అవుతున్న నిర్దిత సంఖ్యలో మకుటంతో కృతి పరిచయంతో, కావ్య లక్ష్మణాలతో ఒక సాహిత్య రూపాన్ని సంతరించుకున్న ప్రక్రియగా శతకం తెలుగు భాషకు మాత్రమే సొంతం. దీనికి మనము గర్చించాలి.

అయితే చారిత్రిక విషాదం ఏమంటే ! ఆ తెలుగును కాపాడుకోడానికి శతకాలు రచించాల్సి రావడం. రమేష్ నాయుడు తెలుగు భాషకు ముప్పు వస్తున్న సందర్భంలో దాన్ని వస్తువుగా రచించి గౌప్య ప్రాసంగికంను ప్రదర్శించాడని ప్రస్తుతించాలో, అలాంటి సందర్భం ఒకటి మన కాలంలోనే దాపురించడం పట్ల సిగ్గుపదాలో అర్థం కాని పరిస్థితి. ఏదివైనా తెలుగుకు ఎప్పుడు ఎరగని గడ్డకాలం వచ్చింది. ఈ దశలో వచ్చిందే ఈ తెలుగు భాషోద్యమ శతకం. ఇదేమీ.. భాషాస్తుతి శతకం కాదు, ఉద్యమ శతకం. కవి ఎంచుకున్న చందన్ను ఆటవెలది. అది కూడా పట్టివిడుపులున్న సరళ ఆటవెలది. ఇందులో తెలుగు ప్రశస్తి ఉంది. తెలుగును

బతికించుకోడానికి సులువైన మార్గాలున్నాయి. కొన్ని జాగ్రత్తలతో హెచ్చరికలు ఉన్నాయి.

“మధురమైన భాష మన మాతృభాషరా”

“ఆదరించకన్న అంతరించు”.... అన్నది బుద్ధి చెప్పడం అయితే...!

“తమిళ తంబికున్న దమ్ము నీకున్నదా”... అన్నది సవాలు..

“మాధ్యమంబు మార్గ మంద బుద్ధులెవరు”

“ మంచిగాను చదివి మారబోరు”... అన్నది తన వృత్తి అనుభవమైతే...!

“ కల్ల బొల్లి మాట చల్ల బోడెపుడును”

“ వాస్తవముగ నర బ్రాంతి వీడి”అన్నది ప్రస్తుత భాషా విధానం పై పెదవి విరుపు.

“ అంగ్ర భాష మోజు అమెరికా పై మోజు”

“ఆశలన్నీ కూలి అవిరయ్య”

“ చావ వలెను చుట్టి శాసించె కల్రోన” అన్నది వ్యాఖ్యానం అవసరం లేని వాస్తవం. రచయితకు భాష అంటే అమఃపిండం భాష కాదని “ గిదుగురామమూర్తి గిటురాయి” అని స్పష్టత ఉంది. భాష లేని చోట బ్రతుకు బండి ఆగిపోతుంది అన్న ఆందోళనా ఉంది.

రమేష్ నాయుడు పాత శతకాలన్నింటిని పలకరిస్తాడు. ప్రాచీన వైభవాన్నంతటినీ ప్రస్తుతిస్తాడు. తెలుగు పద్యాన్ని నెత్తికెత్తుకుంటాడు. దేశభాషలందు తెలుగు ఎందుకు” లెస్స” అయిందో మాటిమాటికి విడమర్చి చెబుతాడు. చివరగా మన బ్రోసు గారికున్న భక్తిలో కొంత అయినా ప్రభుతకున్న చాలు భాష బ్రతుకు అని, అరమరికలు లేకుండా కుండ బ్రద్దలు కొడతాడు. సామాజిక అంశాలపై స్పష్టత ఉన్న రమేష్ సాహిత్య మధనం మరింత ఓపిగ్గా, లోతుగా చేసి ఇంకా చాలా పదునెక్కాలిని ఉంది.

ఒకవైపు ఉపాధ్యాయ ఉద్యమాన్ని నడుపుతూనే... కవితా ఉద్యమాన్ని విరామమెరుగక పరిశ్రమిస్తూ నడుపుతున్న రమేష్ నాయుడు కవితోద్యమ శుభాకాంక్షలు.

తీయ్యనైన శతకం

శ్రీయండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి
పట్టభద్రుల శాసన మండలి సభ్యులు

ప్రపంచ భాషలలో తెలుగు తీయ్యనైన బాష, “దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్సు” అన్నారు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు. “జీర్ణాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్” అని పాశ్చాత్యులు అన్నారు. మన మాతృ భాష అంత గొప్పది కాబట్టే విదేశీయుడైన సి.పి.ట్రోన్ తెలుగుభాషను నేర్చుకోవడమే కాకుండా తెలుగు భాషలో నిఘంటువు కూడా రాశారు. అయితే పరభాషా వ్యామోహంతో ఆధునిక సమాజంలో తెలుగు నేర్చుకోవడం, మాట్లాడడం, ప్రాయాడం అన్ని అంతంతమాత్రంగానే ఉంటున్నది. అంతరించిపోతున్న తెలుగు భాషను కాపాడుకోవడానికి, అభివృద్ధిలోకి తేవడానికి కృషి చేస్తున్న భాషాభిమానులు, సాహితీ వేత్తలు, కవులు ఎంతోమంది ఉన్నారు. ఈ మార్గంలో పయనిస్తూ తెలుగు భాష మీద ఎనలేని ప్రేమతో, స్వయంకృతితో, తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని, సాహిత్యాన్ని, తెలుగు భాష ప్రస్తుత పరిస్థితిని తెలుగు భాషోద్యమ శతకం (111 ఆటవెలది పద్మాలతో) రచించి, వివరించిన విశిష్ట రచయిత రమేష్ నాయుడు గారు అభినందనియులు.

ఇందులోని ప్రతి పద్యం తెలుగు భాష పట్ల రచయితకు ఉన్న ఆసక్తిని, తెలుగుభాషను కాపాడుకోవాలనే తపనను వ్యక్తపరుస్తున్నది. చక్కని పద్మాలతో ఉన్న ఈ పుస్తకం పారకులలో స్వార్థిని కలగజేయాలని రచయిత ఆశయాన్ని నెరవేర్చాలని ఆశిస్తూ... ఆకాంక్షిస్తూ....

నిబద్ధత

శ్రీవల్లేలహలినాయుడు,

విక్రాంత తెలుగు రీడర్,

దుర్గా సగర్ కాలనీ, చిత్తారు,

ఫోన్ 94412 65272

తేది: 1-10-2020

శ్రీ వల్లేలి రమేష్ నాయుడు గారు నిబద్ధత కలిగిన ఉత్తమ ఉపాధ్యాయులు గా ప్రసిద్ధి చెందినవారు. వీరు వర్తమాన కాల సంఘటనలను నిశితంగా పరిశీలిస్తూ, ఎప్పటికప్పుడు తన స్పందనలను కవితా రూపంలో వ్యక్తం చేస్తూ ఉంటారు. ప్రతిదినం ఏదో ఒక కవిత ప్రాసి పారకులకు అందించడం వీరి నిత్యకృత్యం. ప్రతికలో వచ్చిన వార్త అయినా, టీవీలో చూసిన దృశ్యమైనా ఈ కవికి కవితా వస్తువుగా మారిపోతుంది. వచన కవిత్వం లోనే కాక పద్య కవిత్వంలో కూడా వీరికి గట్టి అధినివేశం ఉంది. గతంలో వీరి ముద్రిత రచనలకు కుప్పం రెడ్డమ్మ సాహితీ అవార్డు రావడం రమేష్ నాయుడు గారి కవితాపటుత్వానికి కారణంగా చెప్పవచ్చు.

ప్రస్తుతం పత్రిపాటి వారు ప్రాసిన రెండవ శతకం మాతృభాషోద్యమ శతకం. 'తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర!' అనే మకుటంతో తెలుగు భాషాభిమానులను దృష్టిలో పెట్టుకుని రాయబడింది. తెలుగు భాషా సాహిత్య ప్రాభవ, వికాసాలను గుర్తుచేస్తూ, ఈనాటి దుస్థితిని ఎత్తిమాపుతూ, భాషా ప్రియుల కర్తవ్యాన్ని సూచిస్తూ రాయబడిన శతకమిది.

తెలుగు భాషకు సంబంధించి వంద సంవత్సరాలకు పూర్వమే పార్య గ్రంథ రచనల విషయంలో గ్రాంథిక, వ్యాపారిక బాషా వివాదాలు తారాస్థాయికి చేరాయి. న్యాయస్థానాలను ఆశ్రయించాయి. చివరికి ప్రజాభీష్టం మేరకు వ్యాపారిక భాషావాదమే నెగ్గింది. ప్రజామోదమే గెలిచింది. ప్రసార మాధ్యమాలైన ప్రతికలు, రేడియో, టీవీల లో నేడు విరివిగా వ్యాపారిక భాషనే వాడుతున్నారు. అంతేకాక మాండలిక భాషకు కూడా మనుగడ కలిగించి ప్రోత్సహిస్తున్నారు.

ఇలాంటి తరుణంలో బోధనా భాషగా పారశాల స్థాయి నుండి తెలుగుకు బదులుగా అంగ్ భాషను విధిగా ప్రవేశ పెట్టాలని ప్రభుత్వం చట్టం చేసింది. ఈ చట్టం న్యాయస్థానాలంగా లేదని న్యాయస్థానాలు తీర్చు నిచ్చాయి. ఈ విధంగా భాష కోసం ఎక్కువగా న్యాయస్థానాలను ఆశ్రయించడంలో బహుశా తెలుగువారే అధికులేమో...! తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలు, మాతృభాషాభిమానులు, ఎక్కువ మంది మేధావులు బోధనాభాషగా అంగ్ మాధ్యమాన్ని పారశాల స్థాయి నుండి ప్రవేశ పెడితే తెలుగు మృత్యు మాతృభాషగా మారిపోతుందనే కలవరపాటును, భయాన్ని, వ్యక్తం చేస్తూ, వ్యతిరేకిస్తూ తమ నిరసన గళాలను బలంగా వినిపించారు. ఆ స్పందన ప్రేరణగా రూపుదిద్దుకున్నదే ఈ మాతృభాషోద్యమ శతకం.

ఈ శతకంలో తెలుగు ప్రాభవాన్ని కీర్తించిన దేశవిదేశీ ప్రముఖుల ఆభిప్రాయాలు ఉన్నేఖించబడ్డాయి. తెలుగులో వెలసిన కావ్యాలు, కావ్య ప్రక్రియల మైవిధ్యం, కవితల ఉదాత్తత, కవుల అభినివేశం, వేల సంవత్సరాలుగా విస్తృతి చెందిన సంస్కృతి, సాహిత్య, భాషా విశేషాలు ఈ శతకంలో ఉటంకించబడ్డాయి. ముఖ్యంగా తెలుగుకు రాబోతున్న ఉపప్రవాన్ని, దుర్గతిని సుదీర్ఘంగా వెల్లడించారు కని గారు. “భాష భవితనిచ్చు బంగారు బాతు!” అని “మాత్రభాష ఒకటే మనుషున సంపదని”, సంస్కృతిని నిలిపి, సమైక్యపరచే సాధనమని వివరించారు. అట్టి భాషకు కీడు తలపెట్టవద్దని, అడ్డగోదలు కట్టవద్దని, గడ్డిపోచగా చూడవద్దని, కళముందే కనుమరుగై పోతుంటే చూస్తా ఊరుకోవద్దని, బాధ్యత తెలిసి భాష ప్రాభవానికి పూనుకోవాలని పోచ్చరించారు.

వేధావులు, చదువుకున్నవారు, భాషా ప్రియులు మాట్లాడకుండా మౌనంగా ఉంటే ఎలాగని ప్రశ్నిస్తూ...

భాష శిథిలహాను బాధ్యత వీడిన,

చదువుకొన్నవారు చచ్చబడిన,

దక్కలెవరు తెలుగు రజ్జించు వారలు! అని కర్తవ్యబోధ చేస్తా బాధ్యత తీసుకోమని ప్రాంధేయవడడం మనం గమనించవచ్చు.

బోధనా భాషగా కాకుండా తెలుగును పాలనా భాషగా చేస్తే మన భాష భవిష్యత్తు బాగుంటుందని అంటూ...

పట్టుబడ్చ వలెర పాలనా భాషగా,

మాత్ర భాష మనకు మాత్ర సమము,

మనది కాని భాష మనము వలుకుటేల? అని పాలనా భాషగా తెలుగు ఉండాలని కవి ప్రతిపాదన తెలియజేశారు. మధురమైన మన తెలుగు భాషను ఆదరించకుంటే ...అంతమైపోతుందని తల్లి వలెను జూచి తల్లడిల్లమని తన ఆవేదనను, ఆక్రోశాన్ని వెలిగ్రక్కారు.

మాత్రభాషా మమకారంతో నేటి తెలుగు భాషా దుస్థితికి చలించి, కర్తవ్యస్ఫుర్తులను చేస్తా, భాషా ప్రియులలో చైతన్యం నింపి, పోరాటపటిమను జాగ్రత్తం చేయడానికి, సంస్కృతి సంప్రదాయాలను నిలబెట్టే బలమైన సాధనంగా ఉండే భాషను కాపాడుకోవడం మన బాధ్యత అని, ఆర్తితో ప్రాసిన ఈ శతకాన్ని తెలుగు ఆభిమానులందరూ... ఆదరిస్తారని ఇలాంటి సూర్యిదాయక శతకం ప్రాసిన పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు గారిని ఆభినందిస్తా... మరిన్ని రచనలు, శతకాలు ఎన్నో ప్రాయాలని కోరుకుంటున్నాను.

మీ శ్రేయోభిలాషి

శ్రీ పట్టేర హల నాయుడు,

కవిత్వానికి సామాజిక స్పృహ ఉండాలి

శ్రీపారుప్పల్లి కోదండరామయ్య

విశ్రాంత చీఫ్ ఇంజనీరు

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్

హైదరాబాద్, చరవాణి: 9505298565

పత్రిపాటి రమేష్ నాయుడు గారు మంచి బడిపంతులే కాదుచీ సామాజిక స్పృహ ఉన్న మనిషి. విల్లల కోసం ప్రత్యేక శర్దు ఉన్న మనిషి. మంచి రచయిత. ఇప్పటికే మూడు కవితా సంకలనాలను ముద్రించి మనముందుకు తెచ్చారుచీ పత్రిపాటి శతక రత్నావళి పేరుతో ఒక ద్వి శతకాన్ని రచించారు.. తెలుగు తల్లి మనుగడ కష్టాల్లో ఉన్న ఈ తరిలో నిజమైన జోదుగ మొదటి తెలుగు భాషార్థమ శతకాన్ని ఇప్పుడు మన మందుకు తెచ్చారు. సంకర ఆంగ్ మాటలు లేకుండ ఉండటం దీని ప్రత్యేకత.

వింధ్య పర్వతాల క్రింది దేశంబును

వీక ఛత్ర బిగిని ఏలినట్టి ....నుడి అని మన పాత గొప్పతనాన్ని గుర్తుకు తెచ్చారు.

తెల్లవాడి తల్లి తలకెత్తి తిరుగకు,

తెలుగు తల్లి తలను తెంపబోకు: అని ఆవేశంతో పాటు వృత్తసుప్రాసంలో చెప్పారు.

జల్లికట్టు కన్న తల్లి భాష తెలుగు అని మన మంచి సంస్కృతిని ఎంత వేగంగా పోగొట్టుకుంటున్నామో చెప్పారు. ఒగ్గు, బుర్ర కథలు,

సురభి నాటకాలు, సుమధుర గానాలను గుర్తుకు తెచ్చారు. శతకాలు (72), అవధానాలు (83) మన గొప్పతనమేనని పొగరుతో పలికారు. మతాలను మోయని భాష మన భాషే అని (89, 90) ఎలుగితారు. ఇతర మతాలు కూడ తెలుగును గొప్పగా చూడటాన్ని గమనించండి (98, 99) అన్నారు. బ్రోన్ దౌరసు గుర్తుకు (91) తెచ్చారు.

ఉద్ఘమకారుడి పిలుపులు: 1. వస్తువులను కొనుట వాస్తవమ్యు గదర, వాటి పైన తెలుగు ప్రాతలన్ని ప్రాసి యుండ వలెర. 2. పోరు తెలుగు గడ్డ పోతు గడ్డ, కొంచెమైన నిలుపు మంచె పైన. వల్లె విల్లల మనసులోకి చొచ్చుకొని పోవటానికి అనలైన తెలుగు మాటలను (మంచె) వాడారు. 3. చదువుకున్న వారు (105) చచ్చబడ కూడదు అని తెగేసి చెప్పారు.

ఇలా చెప్పుకుంటే 10 పుటలోతుంది. అమ్మ నుడిని ప్రేమిస్తున్నాను అనుకునే ప్రతి తెలుగు వాడు ఈ శతకాన్ని చదవాలి, చదివించాలి.

రచయితగా నా మోట

మంచి మాట మనిషికి పెట్టని కోట, ఆ మాటలను బట్ట ఆ వ్యక్తి యొక్క అంతః శాందర్భం బయట పడుతుంది. ఆ మాట మాతృ భాషకు సంబంధించినది అయితే ఇంకా అర్థవంతంగా ఉంటుంది. భాష బంగారు భవిష్యత్తుకు బాటలు వేస్తుంది. మాతృభాషలో బోధన మరింత వికాసానికి తోడ్పడుతుంది. మనదేశంలో గుర్తించబడిన భాషలు ఇరవై రెండు ఉండగా... ఒక్క తెలుగు భాష మాత్రమే బోధనా మాధ్యమాన్ని కోల్పోతున్నది. సోదర రాష్ట్రము తెలంగాణలో తెలుగుకు అత్యంత ప్రజాదరణ పొందేటట్లు ప్రభుత్వము కృషి చేస్తుంటే, ఇక్కడ ఆంగ్ల మాధ్యమానికి బీజాలు వేస్తున్నారు. ఏ కొద్దిమందో భాషాభిమానులు, రచయితలు దీనిని వ్యతిరేంచినా... న్యాయస్థానాలు అక్షింతలు వేసినా.... నూతన విద్యా ముసాయిదా ప్రణాళిక 2020 లో మాతృ భాష బోధన ఐదో తరగతి వరకు తప్పక ఉండాలని సూచించినా.... మన ప్రభుత్వం మాత్రం ఒంటెద్ద పోకడతో ముందుకు సాగిపోతోంది.

ప్రపంచం లో ఎక్కడా కూడా మాతృభాషను పూర్తిగా తొలగించి ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని ప్రవేశపెట్టబడిన దేశం కాని... రాష్ట్రం కాని... లేదు. పైగా ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ఘలానా వర్గం వారికి ఆంగ్ల మాధ్యమం అందని బ్రాక్ష పండని చెప్పడం.... ఏమంత మంచి విషయం కాజాలదు. నా దృష్టిలో మాతృ భాష బోధన ఐదో తరగతి వరకు అన్ని రకాల యాజమాన్యాల లో తప్పనిసరి చేస్తూ... ప్రభుత్వము నిర్దియం తీసుకోవాలి. మాతృభాషలో చదివిన బిడ్డకి మనో వికాసము వేగంగా అర్థవంతంగా జరుగుతుందనడంలో ఏమాత్రము సందేహం లేదు.

నేను రచించిన ఈ తెలుగు భాషాధ్వమ శతకానికి స్వార్థి శ్రీ పారువల్లి కోదండరామయ్య గారు విశ్రాంత చీఫ్ ఇంజనీర్ పైదరాబాద్, తెలుగు రక్షణ వేదిక అధ్యక్షులు శ్రీ పొట్లారి హరికృష్ణ గారు మరియు విశ్రాంత పాలనాధికారి శ్రీ నందివెలుగు ముక్కేశ్వర్ రావు గారు, తెలుగు భాష రక్షణ కౌరకు వీరిరువురు చెప్పిన

మాటలు నన్ను ఈ శతకం రచన వైపు మళ్ళించాయి. తెలుగు భాష మరుగున పడి పోతే తెలుగుజాతి కూడా మరుగున పడుతుంది. మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలు కొనసాగడం సమీప భవిష్యత్తులో అసాధ్యం అయిపోతుంది. ఇప్పటికే వరి చేలో పాడే జానపదాలు లేవు. వీధుల్లో తిలకించిన వీధి నాటకాలు లేవు. రామాయణ మహాభారత హరి కథ కాలక్షేపాలు అనలే లేవు. ఇలాంటి తరుణంలో నిర్వంధ ఆంగ్ర మాధ్యమాన్ని పారశాలల్లో ప్రవేశపెట్టడం మాతృభాషకు గొడ్డలిపెట్టు లాంటిది.

ఈ భూమి మీద ప్రతి వ్యక్తికి... జీవించడానికి ఒక భాష కావాలి.... అదే మాతృభాష. అజీవితాన్ని సాఫీగా నడిపేందుకు సంపాదించే జీతం కొరకు ఒక భాష కావాలి... అదే ఆంగ్ర భాష. భాషను నేర్చుకోవడం అనేది అవసరాన్ని బట్టి ఉంటుంది కానీ అవకాశవాదాన్ని బట్టి ఉండదు. ఐస్ క్రీమ్ అమ్మె వ్యక్తి కూడా అనర్థంగా ఐదు భాషలు మాట్లాడగలదు. కాబట్టి ప్రాధమిక విద్య మాతృభాషలో చదివి, ఆపై ఆంగ్ర మాధ్యమాన్ని ఎంచుకుంటే పిల్లల భవిష్యత్తు బంగారు మయం అవుతుందని నా ప్రగాఢమైన విశ్వాసం. సరళమైన పదాలతో ఆటవెలది పద్యాలు ఈ శతకంలో ప్రాయడం జరిగింది. ప్రతి ఒక్కరూ తమ మాతృ భాష అభ్యాసుతో కృషి చేయాలని, అవసరమైతే ఉద్యమాలు చేసి తెలుగుతల్లిని కాపాడతారని ఆశిస్తూ ...ఆకాంక్షిస్తూ...

ఈ తెలుగుభాషోద్యమ శతకము ముద్రణకు సహకరించిన శ్రీ పేరం వెంటుమణ దంపతులకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ...

మీ శ్రేయోభిలాషి

పత్రిధాటి రమేష్ నాయుడు

రచయిత, ఉపాధ్యాయులు

కుక్కలపల్లి దామలచెరువు చిత్తూరు జిల్లా

చరవాణి : 9491776837, 7989784117

1. తెలుగు వెలుగులన్ని తేజస్సు కోల్పోయే,
తెలుగు రచనలన్ని తెల్లబోయే,
మాటలాడు భాష మనసులో నిల్వమా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

2. స్వార్థ రాజకీయ శాపనార్థములతో
నిండిపోయెయిలను మండిపోయె
కీదు తలపకోయి వేడుకొనద నేను!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

3. వింధ్య పర్వతాల క్రింది దేశంబును,
ఏకభత్ర బిగిని ఏలినట్టి,
తేట తెలుగుభాష తెంపైన భాషకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

4. అంగ్ మాధ్యమంబు అవకాశవాదమే,
మాతృభాష పైన మమత పెంచు,
భావ స్వేచ్ఛ మాతృభాషతో సాధ్యమే!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

5. తెలుగు దూరపైన తెలుగు జాతెక్కడో,
తల్లిడిల్లు మనసు తలచినంత,
తెనుగుభాష బ్రతుకు తీరెట్లు చెప్పుమా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

6. అంధ దేశమందు అంధకారము జేరె
అంగ్ మాధ్యమంబు అమలు జేయ,
తెలుగు తరిమికొట్టు తెగింపు నీకేల!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

7. తల్లి భాష నేడు తల్లదిల్లె గదర,
 ఆశ జూపి భాష ఆవిరయ్య,
 మాటలాడ లేని మాధ్యమంబదియేల!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
8. మాతృభాష లేక మనగల్గటెట్లురా,
 మాయమాట తోడ మైత్రి చెడెర,
 నమ్మబోకురయ్య నయవంచనలు నీవు!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
9. తెల్లవాడి తల్లి తలకెత్తి తిరుగకు,
 తెలుగు తల్లి తలను తెంపబోకు,
 భాషయనగ మనకు బాధ్యత సోదరా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
10. అన్నమయ్య నాడు ఆదరించిన భాష,
 కృష్ణదేవరాయ తృష్ణభాష,
 బ్రోనుగారికిష్ట మైనట్టి భాషరా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
11. శాసనమ్ములన్ని చక్కగా తెలుగులో,
 ప్రాసిపెట్టవలెర వాసిగాను,
 న్యాయ మూర్తి తీర్పు నవ్యరీతిన నిల్చి,
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
12. జల్లికట్టు కన్న తల్లిభాష తెలుగు
 తక్కువేమి కాదు తరచిచూడు,
 అడుగువేసి కడుగు ఆంధ్రజాతిని సుమ్మి!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

13. వాహనాలపైన వాడవాడలయందు
 తెలుగు పేర్లు చూచి తృప్తి పొంద
 ప్రాసిపెట్టవలెర బాధ్యతెరిగి నీవు!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
14. ఉత్తరములు మరియు ప్రత్యుత్తరములన్ని,
 సులభమైన రీతి చూచుటకును,
 తెలుగులోనే చదువ తెనిగింప చేయుమా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
15. వస్తువులను కొనుట వాస్తవమ్ము గదర,
 వాటిపైన తెలుగు ప్రాతలన్ని,
 ప్రాసియండవలెర వాసికెక్కిన భాష,
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
16. మధురమైన భాష మన మాతృ భాషరా,
 ఆదరించకున్న అంతరించు,
 తల్లి వలెను జూచి తల్లడిల్లర నీవు,
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
17. తమిళ తంబికున్న దమ్మనీకున్నదా,
 తెలుగుభాష రక్ష దీక్ష చేయ,
 ముందుకురికి నీవు భూమిపైతిరుగాడి,
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
18. అరవ వాడికున్న ఆశనీకున్నదా,
 కన్నడిగులకున్న కరుణ లేక,
 తల్లి తెలుగుభాష తల్లడిల్లర నేడు!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

19. ఒరియభాషలోన ఓరిమి చూడరా,
ఓర్పుతోడ నేర్చు ఒనరుచుండె,
తెలుగు తీరు జూచి తెల్లబోయిరి నేడు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

20. పద్యమైనగాని గద్యమైననుగాని,
హృద్యమై చెలగును హృదయ మందు,
అట్టి భాష నేడు గడ్డిపోచాయెరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

21. రమ్యమైన భాష రమణీయ భాషరా
రాజ్యమేలినట్టి రాజ భాష,
రాజకీయమాయె రణరంగమాయెరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

22. మంచిగాను యెదిగె మారిషన్ దేశాన,
తెలుగు పాతశాల వెలుగు లీనె,
కష్టములెదురయ్యె కాటికి పంపకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

23. గతములోన తెలుగు ఘనమైన రీతిలో,
ఆదరించబడెర అయ్యలార,
నొచ్చుకొనిరి నేడు నోటితో పలుకగా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

24. తెలుగు భాష యాన వెలుగులు జిమ్మెరా,
దేశ దేశమందు తేజరిల్లె
తాన సభలు జూచి తరియించి కనులార!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

25. తెలుగు చక్కగాను తెలుగింట నేర్వంగ,
పొరుగు రాష్ట్ర మందు పోరు లేక
నేర్చుచుండిరిగద నేతలందరు జేరి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
26. నందమూరి తారకానంద రాముడు,
తెలుగుజాతి చేత వెలిగెనతడు,
గౌరవమ్యు కీర్తి ఖండాల దాటేరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
27. అల్లసాని పెద్దనాదికవివరులు,
తెలుగు రచన జేయ తేటగాను,
భువన విజయ మనెడి భవనమ్యు లోపలన్!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
28. నన్నయాది కవులు నాణ్యమైన రచన
చేసిచూపినారు చేవగల్లి,
చదువలేక నేడు చతికిల బడిరోయి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
29. తిరుగు లేని కవులు తిక్కన మల్లన్న,
వాసికెక్కునట్లు వ్రాసినారు,
నాటి రచనలెల్ల నేటికీ మేటిరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
30. నైషదమ్యు విద్వదోషదమ్యు యనుచు,
పండిత కవులెల్ల ప్రణతులిడగ,
సిరులు కురియు కవిత శ్రీనాథు రచియించె!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

31. మాధ్యమంబు మార్పు మందబుద్ధులెవరూ,
మంచిగాను చదువ మారబోరు,
తల్లి తెలుగు మీద తాపమేలర బాల!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
32. మాతృభాష మనము మాటల్లాడు భాషరా,
చిన్నతనము నుండి చింత లేక,
చదువుకొన్నయట్టి చక్కని భాషకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
33. సాగరమ్మ దాటి సంసారములు వీడి,
లక్ష ఫీజుగట్టి లంకలోన,
చదువనేల బాల శక్తిమించియు నీవు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
34. తెలుగు సౌరభాలు తెలుగు వంటకములు,
పోరు తెలుగు గడ్డ పోతు గడ్డ,
అట్టి సంపదెల్ల ఆంధ్రుల సామ్మురా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
35. తల్లి తెలుగు శిలకు మల్లె పూదండలు,
వేయుచుండ గొప్ప వేడుకగను,
మంగళారతిచ్చి మరచిపోకుర బాల!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
36. అమరనగరమందు అపురూప శిల్పాలు,
తిక్కనయ్య కలము తియ్యదనము,
మూగబోయె నేడు రాగమాలికలన్ని!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

37. తెలుగు రచనలిచట తేజోవికాసమై,
 స్వార్థినిచ్చి కపుల కీర్తిచాటె,
 అట్టి తెలుగు నేడు వట్టిపోయెను గదా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
38. అగ్రహోరమందు అగ్రహీరమ్మున,
 ఆదరించబడెర ఆంధ్ర భాష,
 అట్టి భాష నీకు అమ్మయగును బాల!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
39. రాయలేపాగడిన రతనాల భాషరా,
 కాకతీయ రాజ్య కావ్య భాష,
 కళ్ళ ముందు నేడు కనుమరుగైపోయె!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
40. కల్లబొల్లి మాట చెల్లబోదెపుడును,
 వాస్తవమ్ముగనర బ్రాంతి వీడి,
 మాతృభాష మనకు మంచినే చేయురా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
41. విషయమెంతయున్న విజ్ఞానమున్ననూ,
 మాతృభాష లేక మన్ననెట్లు
 పొందగలవు నీవు పోరుబాట నిలచి!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
42. చదువదెంత నీవు చక్కగా నేర్చినా,
 తల్లిభాష వీడి తల్లడిల్లి,
 లాభమేమి నీకు క్షోభయే మిగులురా!
 తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

43. మధురమైన భాష మన మాతృభాషలో,
వేయివత్సరాల విద్యలెల్ల,
పొదిగియుండ నీపు వెదకెద వెందుకో!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
44. తేనెలూరు మాట తెలుగు రసములూట,
తెలుగునుడుల నుండు తియ్యదనము,
చెరకుగడల తీపి దొరకురా తెలుగింట!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
45. తెలుగు గాలి పీళ్ళి తెలుగు నీరుంద్రాగి,
తెలుగుగడ్డ మీద వెలిగి నావు,
తెలుగుకడ్డ గోడ వలదురా సోదరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
46. అంపశయ్య మీద అవసాన దశలోన,
తెలుగు మాధ్యమంబు వెలుగు లేక,
కళలు తగ్గుచున్న కమ్మని భాషకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
47. అంగ్ర భాష మోజు అమెరికాపై మోజు,
ఆశలన్ని కూలి ఆవిరయ్య,
చాప వలెను చుట్టె శాసించె కర్లోన!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
48. అంగ్ర విద్య నేడు అవకాశవాదమే,
డబ్బు కూడబెట్టు జబ్బుగదర,
విలువలేని విద్య వింతగా నేర్పకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

49. తల్లిభాష నీది తరముల సంపద,
తూలనాడకోయి తుంటరిగను,
తల్లివోలె కొలిచి తరియింపుమా నీవు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
50. అంగ్ర భాష నీకు అర్ధమిచ్చును గాక,
మాతృభాష నీకు మమత నిచ్చు,
జీవితమ్ము నిచ్చి జీవించు భాషకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
51. గిడుగు రామమూర్తి గీటురాయి మనకు,
మాటలాడు తెలుగు మంచి కోరి,
కోర్టులందు గెలిచి కోరిక నిలిపెరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
52. ముప్పు వచ్చేగదర ముందుగా భాషకు,
మాట మరచిపోవ మనుటయెట్లు,
తెలుగు మాటలాడి తెంపుగా తృప్తితో!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
53. చూడ ముచ్చుటగను చూచెదము మనము,
బుల్లితెరలపైన తల్లి భాష,
పదములన్ని చేర్చి పలుకకు పరభాష!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
54. మట్టిలోన కలియు మన మాతృభాషను,
కొంచెనైన నిలుపు మంచెపైన,
ముంచవలదు నీవు త్రుంచవలదు భాష!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

55. రెండువంతులైన నిండుదనము లేక
నోట పలుకున్న మాటలన్ని,
మాయమగుర నీదు మాతృభాష భువిని!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
56. కళలు లేనిచోట కళతప్ప సంస్కృతి,
భాష లేనిచోట బ్రతుకు బండి
ఆగిపోక ముందు వేగమే మేల్గొని!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
57. ముగ్గుమైన తెలుగు మౌహన రూపమ్ము,
కళను తగిపోయె కాంతి వెలిసె,
కనికరమ్ము జూపి కాపాడు జాతిని!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
58. ఉత్తరములు లేవు ఉత్తుత్తి మాటలే,
చేపలుకును¹ నీవు చేతబట్టి,
ఇతర భాషలెంచి ఇంపుగా పలుకకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
59. తెలుగు పాట మనది వెలుగు బాట మనది,
అమరమైన భాష ఆత్మయందు,
ఇంటిలోని భాష ఇటలియన్ ఆఫ్ ద రస్ట్!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
60. సమర శీలగతిని సాగరా ముందుకు,
సాధుజనులగూడి చక్కగాను,
భాష కొరకు నీవు బాధ్యత గైకొని!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

¹ చేపలుకును = పరపాటి

61. అంధ్రజాతి యొక్క మాటపై నిలబడి,
సకల జనులు కలసి సమ్మతించ
భాష బ్రతుకు గదర భయమేమి లేకుండ!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
62. రాణ కెక్కె నిచట రాణి రుద్రమదేవి
అంధ్రజాతి నిలిచె ఆమె తోడ,
వీరమరణమొందె నారీశిరోమణి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
63. అమ్మ లేక బిడ్డ అవనిలో బ్రతుకునా,
తిండిలేక నరులు తిరుగుటెట్లు,
జానపదులు లేక జాతి వెలుగుటెట్లు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
64. అలు బిడ్డలంత అల్లము తినినట్లు
అమ్మ మీద శిశువు అలిగినట్లు,
అంగ్గ మాధ్యమంబు అమలిట్లు జరిగేరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
65. ఊరగాయ పోయె ఉండ్రాళ్ళు పోయెరా,
పాలతాలికలును పాలబువ్వ,
పాయసంబు పోయె పదసంపదెల్లనూ!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
66. అమ్మ నాన్న పోయె మమ్మ దాడీ వచ్చే,
అవ్వ తాత పిలుపులంతరించె,
పదములంతరించ పాడాయె సంస్కృతి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

67. వాక్య శైలి మారె వ్యాఖ్యానములు మారె,
తెలుగు పలుకు మధ్య కులుకులొలుకు
ఆంగ్రోబాష పలికె అప్రయత్నముగాను!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
68. సురభి నాటకాలు సుమధుర గానాలు,
వెతలుదీర్చు కథలు వేనవేలు,
భాషపెలిగె నిచట బాధ్యత నేర్చుచూ!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
69. తల్లిదండ్రులిపుడు తప్పక తెలుగును,
నేర్చవలయు నేడు నేర్చుతోడ,
పిల్లలంత చదువ పిలుపునివ్వ వలెర,
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
70. ఆరువేల భాషలందు మన తెలుగు
నేలమీద నిలిచె నిక్కముగను,
అందమైనభాష ఆంధ్ర భాషకు నేడు
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
71. తల్లి నోటి మాట తప్పక వినవలె,
మాతృభాష యనగ మారు తల్లి,
తల్లి విడిచి నీవు తల్లడిల్ల వలదు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
72. తెనుగు భాషలోని తియ్యని శతకాలు,
మధురమైన పాట మాటలెల్ల,
కానరావు వేరు కావ్యభాషలయందు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

73. విలువలిచ్చు నాటి వేమన శతకము,
అనుభవాల రసపు ఆమృత గుళిక,
నేటికీ నిలబడి నేర్పురా సత్యంబు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
74. భక్తి పారవశ్య పావన చరితము,
హరునికైన నచ్చ నరునికైన,
వరములిచ్చ పథము నరసింహ శతకము!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
75. అత్తగారి యింట అమ్మాయిలందరూ,
మనలు కొనుట తెలియు మంచి గాను,
నేర్పుకొనగలరు కుమారీ శతకమందు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
76. పిల్లలెట్లు పెరుగు విధమును నేర్పురా,
తల్లిదండ్రి మనకు దైవమనుచు,
వెలుగు నిచ్చ గదర తెలుగు బాల శతకమ్
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
77. వంద వత్సరాల సంధిరా శతకము,
సుమతి శతకమందు మమత గాంచు
అందు కంద పద్య మందు కనర నీవు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
78. సంప్రదాయమెల్ల జాతికి సంపదే!
దాశరథి శతకము దారిచూపె,
రామచంద్ర చరిత రమ్యమై వెలిగెరా,
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

79. పూర్వ కవుల పూర్ణ పుణ్యంబు చేతను,
భాష బ్రతికె నిచట ప్రగతి తోడ,
నేడు చూడ తెలుగు గోడు మిగిలెనయ్య!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర
80. సభలలోని చర్చ రభస పాలాయెగా,
శాసనమ్ములన్ని శాంతి కోరె,
వాక్కు దానములవి వాగుల పాలాయె!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
81. ఆశలన్ని నిలిపె ఆస్ట్రేలియ ప్రభుత,
అమలుజేసి తెలుగు నాదరించె,
మాతృభాష పైన మమకారమును జూపి,
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
82. అమెరికాను తాకె ఆంధ్రలో యలజడి,
గడ్డకాలమందు తెడ్డవేయ,
సంఘుటితముగాను సాగిరి ముందుకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
83. అందమైనదోయి అవధాన ప్రక్రియ,
వేరుభాషలందు వీలు కాదు,
మనకె సొంతమైన మంచి సృజన యిది!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
84. తెలుగు భాష యందు తియ్యని పద్యాలు,
నాట్యమాడె జనుల నాల్గులందు
నీతిపద్యసార నియమంబు పాటించి,
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

85. ఒగ్గ బుర్ర కథలు ఓర్పుతో విన్ననూ,
సంప్రదాయ రీతి సాధ్యమగుర,
భాష బ్రతుకనిమ్మ వాడవాడలయందు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
86. అమ్మ యనెడి పదము కమ్మని తెమ్మేర,
తెలుగు భాష లోని తియ్యదనము,
మాతృభాషలోని మధురిమల్ గని నీవు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
87. రాగమాలికలను రంజుగా పండించి,
ద్వ్యాధి పదములెల్ల కీర్తి దెచ్చె,
రచన జేయగల్ల రసరమ్మ భాషకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
88. పదము పదము కూడి పరిపుష్టి తోడను,
శబ్ద శబ్దమందు శ్రావ్యముగను,
వర్ణమాలతోడ స్వర్ణయుగము వచ్చె!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
89. తమిళ భాష రీతి తనదైన శైలిలో,
వైష్ణవమును మోసి భక్తి నిలిపె,
మమతజూపి తెలుగు మతముల మాపెరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
90. కన్నడమున విరిసె కరినంపు శైవము,
రాజరికము మతము రంగు పులిమె,
తేట తెలుగులెస్సు దేశ భాషల యందు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

91. బ్రోనుగారికున్న భక్తిలో కొంతైన,
ప్రభుతకున్నచాలు భాష బ్రతుకు,
మాతృమూర్తి బుణము మాతృభాషయే దీర్ఘ!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
92. అచ్చుతెనుగు కావ్యమరుదైన రచనరా,
పొన్నెగంటివారు పూర్తి జేసె,
అట్టి తెలుగునుడిని మట్టిపాల్ జేయకు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
93. పల్లె పట్టులందు భాష భద్రత నొందె,
యక్క గానములవి రక్కణిచ్చె,
జాను తెనుగు బ్రతికె జానపదుల నోట!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
94. చక్కనైన కావ్య సంగీత సామ్రాజ్యి,
శబ్దజాల మదియె జతులు గూడి,
తెలుగు భాష తోడ వెలిగెరా రాగమై!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
95. భరత నాట్య కళను భక్తితో రంజింప,
తెలుగు శబ్దమెల్ల వెలుగు నింపె,
అట్టి మాతృభాష వట్టి పోకూడదు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.
96. తెలుగజంత భాష తేనెకన్నను తీపి,
అచ్చ తెలుగు కీర్తి స్వచ్ఛవోను
దైవ భాష తెలుగు దైన్యస్థితిని జూచి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

97. సవర భాష పొందె శాశ్వత లిపి కూడ,
గోండు లిపిని పొంద గోడుచేయ,
లంబదీలు కూడ రంజింపజేసిరే!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

98. మహ్యాదీయులంత మంచిగా తెలుగును,
చదువు కొనగ నేడు వెదకిరేని,
తల్లి భాష నీది తపియించి నేర్చుమా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

99. క్రీస్తు పలుకులెల్ల కీర్తింప తెలుగులో,
ముద్ర వేసిరిగద ముందుగానె,
బి.బి.సి.వార్తలెల్ల బేషపుజాలను వీడె!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

100. మాతృభాష నేర్వు మంచిగా పరభాష,
నేర్వుగలరు జనులు నేర్వు తోడ,
మాతృభాష మరచి మరపించుటేమిరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

101. ఆదిభట్ల వారు ఆనందకరముగ,
హరికథలనుజెప్పె యందముగను,
అన్ని దిక్కులందు అవధానములు జేసె!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

102. అచ్చ తెలుగు పిలుపు ఆదిభట్ల పలుకు,
హరికథ పితామహంధ్ర జ్యోతి,
అట్టి మేటికవిని గట్టిగా స్నురియించి!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

103. భాష ప్రజలనాడి భాష హృదయ సది,
భాష కన్నతల్లి పాలవెల్లి,
భాష భవితనిచ్చ బంగారు బాతురా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

104. బొడ్డు కూడ తెగని బుడ్డోడి చదువుకు
వేలరూకలేల వేడుకగను,
తల్లిభాషవీడి తలపోయుటేలరా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

105. భాష శిథిలమౌను బాధ్యత వీడిన,
చదువుకొన్నవారు చచ్చ బడిన,
దక్కులెవరు తెలుగు రక్కించు వారలు!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

106. మౌనమేలనోయి మాతృభాషను గూర్చి,
ముచ్చటించరుగద మచ్చుకైన,
మాతృభాష యొకటె మనదైన సంపద!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

107. జాలిజూప చేరు చచ్చిన కాకికై,
లక్ష కాకులైన లక్షణముగ,
మనుజులైన మనకు తెనుగుపై కోపమా!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

108. భరతదేశమందు భాషా ప్రయుక్తము,
ఆంధ్ర రాష్ట్ర మదియె అవతరించె,
నాటి స్వార్థిగనిన మేటిరా మనభాష!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

109. పట్టబట్ట వలెర పాలనా భాషగా,
మాతృభాష మనకు మాతృ సమము,
మనది కానిమాట మనము పలుకుటేల?
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

110. బాధ తెచ్చిపెట్ట బోధనా భాషను,
విడచిపెట్టవోయి వేగముగను,
సొంతభాష పైన పంతము నీకేల?
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

111. భాష నేర్చినంత బాధ్యత నేర్చునా,
ఆంగ్ర భాష నేర్వు అట్టె యగుర,
జబ్బ చరిచినంత జబ్బ మాన్సగలేము!
తెలుగు వెలుగు నింపు తెలుగు వీర.

